FUNDACJA TOGATUS PRO BONO

INFORMATOR

PRAWNE ASPEKTY TWORZENIA I PROWADZENIA BIZNESU

Zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej finansowane ze środków otrzymanych od Powiatu Pruszkowskiego.

Ministerstwo Sprawiedliwości

powiat pruszkowski nieskończone możliwości

Starostwo Powiatowe w Pruszkowie
ul. Drzymały 30
05-800 Pruszków
22 738 14 00

FUNDACJA TOGATUS PRO BONO

Tytuł I. Prawne aspekty tworzenia biznesu

Podtytuł 1. Zasada wolności działalności gospodarczej i równości przedsiębiorców

Zasady podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określa ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r., poz. 236 t.j.). Zgodnie z art. 2 tej ustawy podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej jest wolne dla każdego na równych prawach. Przepis ten jest potwierdzeniem konstytucyjnej zasady wynikającej z art. 20 Konstytucji, zgodnie z którym społeczna gospodarka rynkowa oparta m.in. na wolności działalności gospodarczej stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast art. 22 Konstytucji stanowi, że ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny. Z zasady wolności działalności gospodarczej wynika m. in. prawo przedsiębiorcy do swobodnego wyboru formy organizacyjnoprawnej prowadzonej działalności gospodarczej, prawo do swobodnego konkurowania z innymi przedsiębiorcami, prawo do swobodnego zbywania swoich towarów lub usług, prawo do swobodnego decydowania o sposobie zaangażowania kapitału, prawo do swobodnego zatrudniania pracowników, prawo do swobodnego zawierania umów; prawo do swobodnego decydowania o przedmiocie działalności i czasie jej trwania.

Podtytuł 2. Ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej

Ograniczenia wolności działalności gospodarczej mogą wynikać jedynie z ustawy. Przepisy ustawowe przewidują pewne ograniczenia, np.: wymagają żeby działalność miała charakter zarobkowy, zorganizowany i ciągły - jeżeli brak jest celu zarobkowego (gospodarczego) podmiot może stać się przedsiębiorcą jedynie jeżeli spełni określone warunki dla utworzenia fundacji lub stowarzyszenia; w niektórych przypadkach wymagają uzyskania koncesji, zezwolenia lub licencji; w niektórych przypadkach wymagają minimum dwóch osób (założycieli, wspólników) w składzie przedsiębiorcy (np. w spółce jawnej założycieli wspólników musi być co najmniej dwóch); w niektórych przypadkach wymagają minimum kapitałowego do powstania i funkcjonowania przedsiębiorcy (np. minimalny kapitał zakładowy w spółce z o.o. wynosi 5.000,00 zł a w spółce akcyjnej 100.000,00 zł; w niektórych przypadkach wymagają prowadzenia określnej działalności gospodarczej, w określonej formie prawnej (np. nakaz wykonywania działalności gospodarczej przez banki czy towarzystwa ubezpieczeń w formie spółki akcyjnej).

Podtytuł 3. Rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Natomiast zgodnie z art. 4 ust. 1 tej ustawy przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Przepisy prawne przewidują następujące formy prowadzenia biznesu: jednoosobowa działalność gospodarcza; spółka cywilna; spółka jawna; spółka partnerska; spółka komandytowa; spółka komandytowo–akcyjna; spółka z ograniczoną odpowiedzialnością; spółka akcyjna; spółdzielnia. Zgodnie z art. 17 powołanej ustawy działalność gospodarczą można podjąć w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo po dokonaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Przedsiębiorca powinien uzyskać NIP, tj. Numer Identyfikacji Podatkowej. Obowiązek ten wynika z ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2024 r., poz. 375 t.j.). Ponadto zgodnie z art. 20 ustawy Prawo przedsiębiorców przedsiębiorca ma obowiązek posługiwania się numerem NIP przed organami administracji oraz w obrocie prawnym i gospodarczym. Przedsiębiorca ma także obowiązek uzyskania numeru REGON na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 773 t.j.). Przedsiębiorca zamierzający prowadzić działalność w formie jednoosobowej działalności gospodarczej podlega wpisowi do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Podobnie wspólnicy spółki cywilnej podlegają wpisowi do tego rejestru. Natomiast przedsiębiorcy zamierzający prowadzić działalność gospodarczą w formie spółki osobowej, kapitałowej, czy w formie spółdzielni podlegają wpisowi do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Przedsiębiorca powinien rejestrując działalność gospodarczą podać także nazwę firmy. Zgodnie z art. 432 k.c. przedsiębiorca działa pod firmą. Firmę ujawnia się we właściwym rejestrze. Zgodnie z art. 433 k.c. firma przedsiębiorcy powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku. Przedsiębiorca powinien posiadać także rachunek bankowy.

Art. 19 ustawy Prawo przedsiębiorców określa przypadki, w których dokonywanie lub przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą musi nastąpić za pośrednictwem rachunku bankowego, tj. gdy: 1) stroną transakcji, z której wynika płatność, jest inny przedsiębiorca, 2) jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 15 000 zł. Art. 61 § 1 Ordynacji podatkowej wskazuje, że zapłata podatków powinna nastąpić w formie przelewu.

Podtytuł 4. Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej dotyczące przedsiębiorcy rozpoczynającego prowadzenie działalności gospodarczej

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców przedsiębiorca będący osobą fizyczną, który podejmuje działalność gospodarczą po raz pierwszy albo podejmuje ją ponownie po upływie co najmniej 60 miesięcy od dnia jej ostatniego zawieszenia lub zakończenia i nie wykonuje jej na rzecz byłego pracodawcy, nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym przez okres 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej. Rozwiązanie to nie dotyczy składki zdrowotnej i jest dobrowolne. Ponadto na podstawie art. 18a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 497 t.j.), przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w formie jednoosobowej oraz przedsiębiorcy wykonujący działalność w formie spółki cywilnej, mogą płacić składki na ubezpieczenie społeczne w niższej wysokości, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej. Rozwiązanie to również nie dotyczy składki zdrowotnej.

Podtytuł 5. Działalność nieewidencjonowana

Działalność nieewidencjonowana nie musi być zgłaszana do stosownego rejestru, jeżeli spełnia określone w przepisach warunki. Zgodnie z art. 5 ustawy Prawo przedsiębiorców, nie stanowi działalności gospodarczej działalność wykonywana przez osobę fizyczną, której przychód należny z tej działalności nie przekracza w żadnym miesiącu 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę i która w okresie ostatnich 60 miesięcy nie wykonywała działalności gospodarczej. Jeżeli przychód należny z tej działalności przekroczył w danym miesiącu wysokość 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia, działalność ta staje się działalnością gospodarczą, począwszy od dnia, w którym nastąpiło przekroczenie wskazanej wysokości przychodu. W takim przypadku osoba wykonująca działalność gospodarczą składa wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiło przekroczenie wskazanej wysokości przychodu. Od stycznia do czerwca 2024 r. kwota minimalnego wynagrodzenia wynosi 4.242,00 zł, a więc limit przychodu z działalności nieewidencjonowanej wynosi 3.181,50 zł. W przypadku działalności nieewidencjonowanej nie ma obowiązku opłacania składek do ZUS.

Tytuł II. Prawne aspekty prowadzenia biznesu

Podtytuł 1. Podstawowe zasady wykonywania działalności gospodarczej

Zgodnie z art. 8 ustawy Prawo przedsiębiorców przedsiębiorca może podejmować wszelkie działania, z wyjątkiem tych, których zakazują przepisy prawa. Przedsiębiorca może być obowiązany do określonego zachowania tylko na podstawie przepisów prawa. Zgodnie z art. 9 ustawy Prawo przedsiębiorców przedsiębiorca wykonuje działalność gospodarczą zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji, poszanowania dobrych obyczajów oraz słusznych interesów innych przedsiębiorców i konsumentów, a także poszanowania oraz ochrony praw i wolności człowieka.

Podtytuł 2. Ulgi przysługujące przedsiębiorcy w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej

Nie ma przeszkód, aby przedsiębiorca pracował równolegle na podstawie umowy o pracę i prowadził własną działalność gospodarczą lub był wspólnikiem w spółce. W takiej sytuacji jeżeli z tytułu umowy o prace przedsiębiorca uzyskuje kwotę odpowiadającą minimalnemu wynagrodzeniu, tj. obecnie kwotę 4.242,00 zł, to na podstawie art. 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 497 t.j.) nie musi opłacać składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Przedsiębiorca z tego tytułu będzie musiał opłacać jedynie składkę zdrowotną. Ponadto przedsiębiorca, który uzyskał w poprzednim roku przychód z działalności gospodarczej w kwocie nie większej niż 120.000,00 zł może skorzystać z tak zwanego Małego ZUS-u, na podstawie art. 18c ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 497 t.j.). Zgodnie z tą regulacją przedsiębiorca, który w poprzednim roku prowadził działalność gospodarczą przez co najmniej 60 dni i nie przekroczył przychodu w wysokości 120.000,00 zł, może opłacać w kolejnym roku składki na ubezpieczenie społeczne w obniżonej wysokości. Przedsiębiorca może korzystać z tej ulgi przez 3 lata w ciągu 5 lat prowadzenia działalności gospodarczej. W przypadku, gdy działalność w poprzednim roku nie była prowadzona przez cały rok, limit przychodu ulega proporcjonalnemu zmniejszeniu.

Podtytuł 3. Kontrola działalności gospodarczej prowadzonej przez przedsiębiorcę

Zasady przeprowadzania kontroli prowadzonej przez przedsiębiorców działalności gospodarczej określa ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo Przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r., poz. 236 t.j.). Zgodnie z art. 48 ustawy Prawo przedsiębiorców organ kontroli zawiadamia przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli. Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. W ust. 11 wskazanego artykułu wskazane są natomiast przypadki, w których organ nie dokonuje zawiadomienia o wszczęciu kontroli. Zgodnie z art. 50 tej ustawy, czynności kontrolne wykonuje się w obecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej.

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA - NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE

Na terenie całej Polski funkcjonuje ponad 1500 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Jest to rezultat wejścia w życie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

Z bezpłatych porad może skorzystać każda osoba, której nie stać na uzyskanie odpłatnej porady i która złoży stosowne oświadczenie.

Prawnicy oraz doradcy **Fundacji Togatus Pro Bono** udzielają bezpłatnych porad prawnych w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatów, z którymi Fundacja zawarła umowy.

Zapraszamy do zapoznania się z zasadami udzielania bezpłatnej pomocy prawnej lub poradnictwa obywatelskiego.

.

Sprawdź, jak i gdzie uzyskać darmową poradę

www.fundacja.togatus.pl

FUNDACJA
TOGATUS
PRO BONO